

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(oponent práce)

Student/ka:	Eva Kuželková
Studijní program:	Učitelství pro mateřské školy
Specializace:	Učitelství pro mateřské školy
Téma bakalářské práce:	Pěvecké činnosti a práce učitele MŠ s nácvikem nové písně
Vedoucí práce:	Mgr. et Mgr. Ing. Veronika Růžičková, Ph.D. et Ph.D.
Oponent práce:	doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.
Akademický rok:	2023/2024

Koncepce práce a její struktura:

Předložená bakalářská práce vychází z bohaté hudební zkušenosti autorky v oblastech zpěvu, hry na hudební nástroje a kontaktů s mateřskými školami. Z teoretického a praktického pohledu zachycuje pěvecké činnosti a pedagogickou práci v mateřské škole. Velkou inspirací ve zvolené oblasti je celoživotní dílo české hudební pedagožky Aleny Tiché. Zvolené téma je užitečné pro dnešní praxi. Zásadní je ovšem výzkum, který odhalil mnohé nedostatky ve vzdělávání a přispěl k informovanosti o současné situaci v předškolním vzdělávání. Práce má rozsah 47 stran vlastního textu plus 5 stran příloh, obsah je rozdělen na úvod, 5 kapitol, závěr, shrnutí, seznam literatury, obrázků a další přílohy.

Obsahová stránka:

V **1. kapitole** se z teoretického pohledu autorka zabývá anatomickou a fyziologickou charakteristikou hlasového projevu. Popisuje správně dechové ústrojí. Využívá odborných postojů specialistů (Obešlová, Vydrová a dalších), správně popisuje fonační ústrojí a doplňuje ho obrazovými záznamy. Pro tuto kapitolu by bylo užitečné i s ohledem na název kapitoly se rovněž zabývat fyziologickým základem zpěvu při utváření podmíněných spojů. *K tomuto cíli bude směřovat doplňující otázka v rámci obhajoby.* S popisem artikulačního a rezonančního ústrojí souhlasím. Zvláště podtrhuji význam představ a jejich úmyslné vyvolávání- tedy představy vokálů při zpěvu a také v mluvním projevu.

V rámci **2. kapitoly** o dětském hlasu jsou ve vývojové dynamice důležité i dva pojmy, které by kapitolu obohatily - problematika tzv. fyziologických echolálií a tzv. mluvozpěv. *Budou předmětem závěrečné obhajoby.* V této kapitole má velký význam sluch pro výšku a témbrový sluch a vůbec obecně hudebně sluchové schopnosti. Bylo by vhodné tuto problematiku rozšířit. Poněkud postrádám prohloubenější teoretické základy sluchu pro výšku a témbrového sluchu a to v kontextu hudebně sluchových schopností. Teprve následně z těchto teoretických základů by bylo užitečné odvíjet didaktické aplikace. Problematikou témbru a témbrového sluchu se zabývá Milena Kmentová, její výzkumy by vhodně doplnily uvedené informace, protože se týkají posledních let. S jednotlivými vlastnostmi hlasového projevu, jak je autorka popisuje, lze souhlasit, i když se jejich charakteristika zaměřuje jen na základní věci. Přesto hodnotím vypracování druhé kapitoly jako solidní práci s využitím odborné literatury, kterou kvalitně cituje.

Ve **3. kapitole** jsou přehledně popsány základní hudební činnosti, které umožňují hudbě vstup do dětského vědomí. Jsou to obecně známá fakta. Dále studentka popisuje některé zvláštnosti pěveckých činností v MŠ, v nichž se projevují teorie a metodika (názvy jmen autorů v 3.1 je třeba psát s velkými písmeny, stejně jako jméno autorky v samém názvu BP). Práci by určitě prospělo, kdyby

vycházela z teorie a po ní následovaly části, které by tuto teorii dedukovaly do procesu praxe (příkladem tohoto míchání hudební teorie s didaktikou je subkapitola 3.1.2). Popis tvorby tónu, navození, zpěv z představy, pěvecká tvořivost, jsou sice správné, ale jejich charakteristika je jen povšechná. Aktuální současnou potřebou ve společnosti je utváření kreativity a kritického myšlení. Tvořivá intonace nese významné kreativistické poselství. Proto by bylo velmi užitečné pro kvalifikační práci uvést příklady tvořivé intonace určené pro předškolní věk dítěte, které by vycházely od předmětných konkrétně a postupně by vedly k intonačním dovednostem založených na vyšších stupních předmětné abstrakce.

Praktická část popisuje strategie výběru písní a metodickou práci s nimi. To vše se zřetelím k hlasovým specifikám. Správně jsou popsány metodické zásady. Autorka se vhodně inspiruje výsledky dlouhodobých výsledků práce Aleny Tiché, která dosáhla v této oblasti pozoruhodných výsledků i mezinárodně. Na řadě stránek se ovšem nachází jen náměty Aleny Tiché bez dalšího komentáře. Uvítal bych od studentky poučené hodnocení jednotlivých názorů nebo námětů Aleny Tiché. Na konci práce jsou uvedeny rozsahy některých písní a obecné metodické informace.

Zásadní pro zpracování bakalářské práce je **5. kapitola**, která je výzkumná. Studentka si stanovila jako cíle výzkumu zjistit kvalitu výuky v řadě oblastí (rozezpívání, zásady nácvičky písně, využití hudebních nástrojů učiteli, doprovodné činnosti ke zpěvu). Účelně byly stanoveny metody pozorování a rozhovoru a organizace i průběh výzkumu. Výsledky potvrzují poměrně neutěšený stav hudebního rozvoje dětí v předškolním věku (například nerozezpívání na přípravných nebo průpravných cvičeních, zřetel k postoji dětí, způsobům nácvičky písní, nekvalitní učitelské vzory. Otázkou je, zda učitelky příslušné činnosti neovládají a nebo je něchtějí začleňovat do hudebně výchovné práce? *K tomu bude směřovat otázka k obhajobě.*

Odpovědi na některé otázky vyplývají z uskutečněného rozhovoru studentky s učitelkami. Týkaly se například nekvalitního rozezpívání. Rozhovor ukázal na živou skutečnost hudebně výchovné práce v našich MŠ a označil oblasti, které si žádají nápravu (především ve SPgŠ, VOŠ a vysokých pedagogických školách).

Výzkum charakterizují jako podařený, podle mě mohla studentka přistoupit k jeho vyhodnocování s větší kritičností.

Jazyková stránka:

Z gramatického a stylistického hlediska je bakalářská práce sepsána kvalitně, bez větších gramatických chyb.

Formální stránka:

Design odpovídá přijatým standardům závěrečné kvalifikační práce. Text i přílohy jsou podány v dobré vizuální kvalitě a jsou srozumitelné.

Hodnocení: velmi dobře

Teoretická část vychází z odborné literatury. Doporučoval bych využívat kromě známé literatury ještě více aktuálních vědeckých studií v knižním, časopiseckém i internetovém vydání. Předpokládal bych větší potenciál autorky ve vyjadřování osobních postojů, například v rámci hodnocení odborných postojů v teorii, inovacích vzdělávacích programů aj. Praktická část vyžadovala tvůrčí práci v oblasti hudební pedagogiky. Dobře formulovala strategii pozorování i rozhovor a vyhodnocování výsledků. Odpovídá úrovni bakalářské práce, kterou **doporučuji k obhajobě.**

Otázky k obhajobě:

1. Jak je příčně pružované svalstvo hlasivek ovládáno prostřednictvím propriocepční aferentace?
2. Charakterizujte, co to jsou fyziologické echolálie a charakterizujte mluvozpěv a jeho význam.
3. Můžete zaujmout stanovisko k dotazu, zda učitelky některé ze zkoumaných činností neovládají a nebo ji něchtějí začleňovat do hudebně výchovné práce?

V Plzni dne 27.5.2024

.....
doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

